

Nr 316

Av fru Segerstedt Wiberg, om översyn av brottsbalkens regler om uppvigling.

(Lika lydande med motion nr 381 i Andra kammaren)

Enligt 16 kap. 5 § första stycket brottsbalken bestraffas såsom uppvigling varje förledande till brottslig gärning, till svikande av medborgerlig skyldighet eller till ohörsamhet mot myndighet, som sker muntligen eller skriftligen, i den mån gärningsmannen riktar sig till allmänheten. I ett andra stycke av paragrafen finns stadgade särskilda straffsatser för det fall, att dylikt brott är att anse såsom grovt.

Att offentligt uppmanande till brottslig gärning i princip måste kriminaliseras, synes ofrånkomligt. Emellertid borde möjligheter finnas att straffrättsligt differentiera sådana gärningar med hänsyn till arten av det brott, förledandet avser. Gäller det en obetydlig trafikföreteelse, t. ex. uppmaning att cykla utan lyse, bör förledandet rubriceras annorledes än då detta gäller allvarliga brott, som hotar allmän ordning och säkerhet. Uppdelningen i ett normalbrott och ett grövre brott kan ej anses vara till fyllest.

Vidare måste beaktas de fall, då en intressekollision mellan statens intresse att förhindra brott och rätten till åsiktsfrihet kan anses föreligga. Möjligheterna att utforma en brottsbeskrivning så att i dylika situationer straffrättsligt ansvar under vissa förhållanden kan bortfalla borde övervägas.

Även den nuvarande brottsbenämningen är mindre tillfredsställande. Rimligen borde den nuvarande benämningen för normalbrottet, uppvigling, i enlighet med allmänt språkbruk reserveras för den grövre brottstypen och normalbrottet kunna betecknas t. ex. förledande till ohörsamhet e. d.

Under återopande av det anförda får jag hemställa,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ville anhålla om en översyn av reglerna i 16 kap. 5 § brottsbalken om uppvigling i enlighet med vad ovan anförts.

Stockholm den 27 januari 1965

Ingrid Segerstedt Wiberg